

тұрғысынан қарастырғанымызда да бұл қосымшалардың түркі тілдерінің барлығында аралас қолданылып жүргенін көреміз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- 1 Қазақ тілінің грамматикасы. II том – Алматы, 1967. – 235 б.
- 2 Малов С.Е. Памятники древнетюрской письменности Монголии и Киргизии, Ленинград: Академия наука, 1959. – 111 с.
- 3 Ходжиев А.П. Фейл. – Тошкент: Фан, 1973. – 192 с.
- 4 Оразов М. Етістік. – Алматы, 2001. – 387 б.
- 5 Маманов Ы. Қазақ тіл білімінің мәселелері. – Алматы: Арыс баспасы, 2007. – 482 б.
- 6 Ахметов М. Глагол в языке орхоно-енисейских памятников. – Саратов, 1978. – 131 с.
- 7 Ысқақов, А. Қазіргі қазақ тілі: морфология [Текст]: оқулық / А. Ысқақов. – Алматы: Мектеп, 1974. – 408 б.
- 8 Мирзаев М., Усманов С., Расулов И. Узбек тили. Тошкент: Укитувчи, 1978. – 267 с.
- 9 Хозирги узбек адаби тили 1. – Тошкент, 1966. – С. 121-134
- 10 Ergin M. Türk Dil Bilgisi. – İstanbul, 2000. – S. 33-48
- 11 Karamanhoğlu A.F. Seyf-i Sarâyî'nin Gülistan Tercümesi'nin Dil Hususiyetleri // Türkiyat Mecmuası. – N9. –1968. – S. 75-126

IRSTI 16.41

Zh. A. Turumbetova¹, S. Varol¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi
Almatı, Kazakistan

MOBİL UYGULAMALARIYLA TÜRKÇE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

Özet. Bu çalışmanın amacı; yabancı dil öğreniminde önemli bir etken olan kelimeezberleme veya öğrenmeye yönelik yardımcı bir mobil uygulamalarla sözcük öğretimi gerçekleştirilmesidir. Bu uygulamanın kullanımı ile yabancı dil öğrenmek isteyen kişiler, yanlarında taşıdıkları cep telefonları sayesinde sürekli bireğitim içerisinde olacaktır. Program, kullanıcının isteğine göre belirlenen periyotlardayabancı dilde kelimeyi verip Türkçe karşılığını veya tam tersini sormaktadır. Sorularçoktan seçmeli veya kelimenin yazılması şeklinde olabilmektedir. Kullanıcı, programınveritabanına erişip kelimeler üzerinde ekleme, silme, güncelleme gibi işlemleriyapabilmektedir. Oldukça kolay bir kullanıma sahip bu uygulama sayesinde yabancıdildeki kelimelerin daha kolay öğretilbilmesi hedeflenmektedir.

Araştırma sonunda akıllı telefonların işlevlerinin gözardı edildiği, bu işlevlerden yararlanmayı sağlayacak teknik alt yapı ve içerik alt yapısının oluşturulması halinde akıllı telefonların eğitim-öğretimi destekleyebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Akıllı telefonların eğitim-öğretimi destekleyici şekilde nasıl kullanılabileceğine ilişkin öğretmen ve öğrencilerin eğitim ihtiyacı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: akıllı telefon, mobil öğrenme, yabancı dil eğitimi.

Аннотация. В данной статье рассматривается использование мобильных приложений для решения проблем, связанных с обучением и освоением словарного запаса, который считается самым важным фактором в обучении иностранному языку. Люди, которые хотят изучить иностранный язык, используя приложения, могут с легкостью использовать это непрерывно при помощи телефона. Приложение находит турецкий эквивалент слов иностранного языка или наоборот предоставляет возможности пользователям сделать это самостоятельно.

Приложение может быть в нескольких форматах либо в виде тестов, либо в виде текста через клавиатуру. Пользователь также может иметь доступ к базе данных приложений и выполнять функции, такие как добавление, удаление и обновление словарного запаса.

В конце исследования авторы пришли к выводу, что функции смартфона были проигнорированы в случае создания технической и контентной инфраструктуры, смартфоны могут позитивно поддерживать и повышать эффективность процесса преподавания и обучения.

Ключевые слова: смартфоны, мобильные приложения, иностранный язык.

Abstract. The objective of this study is to implement a mobile application in order to tackle the difficulties associated with learning and building vocabulary, which is one of the important factors of learning a new language. People who want to learn a foreign language with the use of this application could simply use it continuously on the move through their mobile phones. The application asks for the Turkish equivalent of a foreign language words or vice versa in intervals defined by the user preferences. The questions could be either in multiple choice format or input as text through the keyboard. The user can also access the application database and carry out operations such as adding, deleting, and updating of the words in the vocabulary. This rather user-friendly application is aimed at making teaching of foreign language words easier.

At the end of the study we concluded that functions of smartphones have been disregarded, in case of establishment of technic and content infrastructure, the smartphone would positively support teaching and learning activities. The need of training of teachers and students on how to use

smartphone in accordance with the teaching and learning environment should be considered.

Key words: mobile application, mobile learning, foreign language education.

Günümüzde dil öğreniminin gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Dünya evrenselleşmekte ve kişiler dünyanın çeşitli noktalarındaki insanlarla iletişim kurarak biren çok dil bilmeye gereksinim duymaktadırlar.

Gelişen teknolojiyle birlikte de mobil cihazların yaygınlaşması dil öğrenim çalışmalarına yardımcı olmaktadır. Teknoloji sayesinde eğitimde zaman ve mekan kavramı ortadan kalkarak internet üzerinden uzaktan eğitim uygulamaları, çevrimiçi eğitim imkanları, eğitime yönelik hazırlanmış teknolojik yazılımlar öğretici ve öğrencilere kolaylık sağlamaktadır.

Son yıllarda mobil teknolojilerde meydana gelen gelişmelere paralel olarak, mobil öğrenme pek çok eğitim kurumunda çok popüler, hızla gelişen bir araştırma ve uygulama alanı haline gelmiştir. Mobil öğrenme, teknolojinin önemli rol oynadığı eğitim alanlarından biri olan yabancı dil eğitiminde de ön plana çıkmıştır.

Son yıllarda mobil cihazların kapasitelerinin teknolojik bakımdan giderek artması, kablosuz ağ bağlantılarının yaygınlaşmasına paralel olarak gelişmiş kullanım imkanları sunması ve hızla yeni kullanıcıları çekmesi sonucunda, mobil öğrenme üniversiteler başta olmak üzere dünyanın pek çok eğitim kurumunda çok popüler, hızla genişleyen bir araştırma ve uygulama alanı haline gelmiştir. Hızlı ve bazen de çığır açan teknolojik gelişmelerin özellikleri, kullanıcıların günlük yaşamlarındaki rolü ve eğitim potansiyelleri arasındaki ilişkileri açıklayan kapsamlı kuramsal ve kavramsal çerçeveler henüz bulunmamaktadır [1, s. 157]. Sınıf içinde veya sınıf dışında öğrencileri desteklemek için izlenebilecek eğitsel uygulamaların gündeme getirildiği ulusal ve uluslararası konferanslar, yeni kitaplar ve süreli yayınlar eğitimde mobil teknolojilere verilen önemi açıkça göstermektedir.

Teknolojinin önemli rol oynadığı eğitim alanlarından biri de yabancı dil eğitimidir. Mobil çağın paradigması olan mobil öğrenme, yabancı dil eğitiminde de ön plana çıkmıştır [2, s. 44].

Tablet bilgisayarlar, Android ve iOS gibi işletim sistemleri ile çalışan daha işlevsel “akıllı telefonlar, dijital kameralar, MP3 oynatıcılar, kişisel dijital yardımcılar (PDA) ve e-okuyucular özellikle genç nüfus arasında hızla yaygınlaşmıştır. Buna paralel olarak, teknoloji destekli dil eğitiminde mobil cihazlarla yabancı dil eğitimi de pek çok araştırma ve uygulama yapılan bir alan olmuştur [3, s.368]. Yabancı dil eğitimi alanında mobil öğrenme uygulamaları hakkında bilgi vermek ve ülkemizde uygulanmasıyla ilgili bazı önerilerde bulunmaktadır. Öncelikle, mobil öğrenme, mobil öğrenme kuramları ve mobil destekli dil eğitimi kuramsal bir çerçevede değerlendirilecektir.

Günlük hayatın birçok alanında önemli yere sahip olan teknoloji; eğitim alanında da büyük katkılar sağlamaktadır. Teknolojik imkânlarla donatılan sınıflarda eğitim yapmak daha etkili ve kalıcı olmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kavratılacak öncelikli becerilerden biri kelime dağarcıklarının zenginliğidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kelime dağarcıklarını zenginleştirilmesi ile Türkçe öğretiminin daha hızlı olması sağlanmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretmek amacıyla eğitim teknolojilerindeki zenginlikten yararlanılmaktadır. Hem görsel hem işitsel öğrenme sağlayan; bilgisayar, internet, etkileşimli ders CD'leri, elektronik sözlükler ve projeksiyon-multimedya gibi teknolojik unsurlarla öğrenme gerçekleşmektedir. Günümüzde dokunarak işlem yapılabilen akıllı tahta ve akıllı telefon-tablet gibi öğrenmeyi daha cazip hale getiren teknolojik materyaller bulunmaktadır. Eğitim teknolojilerinin bu çeşitliliği düşünüldüğünde yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretilirken bu materyaller doğrultusunda aşağıdaki yöntemler örneklendirmelerle belirlenmiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı, öğretimsel içerik ve faaliyetlerin eğitim teknolojisinden yararlanılarak aktarımını esas alır. Teknolojik materyaller eşliğinde yapılacak olan öğretim uygulamaları, genel olarak tekdüze bir şekilde tahta, tebeşir veya kalem, kitap ve defter notları gibi araçlarla yapılan uygulamalarının ötesinde, teknolojinin getirmiş olduğu yeniliklerle, daha etkin bir öğretimin sağlanması ve bu araçlar sayesinde yeni bir iletişim ortamının oluşturulmasını amaç edinir [4, s.78]. Bu araçlar, öğrenme öğretme sürecinde, duyu organ(lar)ının işe koşulmasında yetkin bir role sahiptir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ipuçlarını çoğaltarak öğrenmeyi kolaylaştırmak, ilgiyi canlı kılmak, sözden ekonomi sağlamak, yaşantı zenginliği ve düşünme sürekliliği kazandırmak, öğrencilerin çok boyutlu bir ortamda öğrenmelerine katkı sağlamak amacıyla çeşitli görsel, işitsel, çok duyulu etkinleştirilmiş araçlardan ve materyallerden yararlanmak gerekir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, eğitimin ve teknolojinin amaçları ve işlevleri doğrultusunda, öğrencilerin ilgisini çekecek ve onları mesajı en kısa zamanda, en doğru ve verimli bir şekilde ulaştıracak uyarıcı araçlar ve materyaller işe koşulmalıdır.

Google Formlar ile etkinlik planlayabilir, araştırma veya anket oluşturabilir, öğrencilere bir test yapabilir ya da diğer bilgileri kolay ve pratik bir şekilde toplayabilirsiniz. Google Drive'dan veya formunuza verilen yanıtları kaydedebilen mevcut bir e-tablodan form oluşturabilirsiniz.

Eğitimde Teknoloji kavramı günümüz öğrencilerini yakalamak isteyen öğretmenler için artık kaçınılmaz bir hale geldi. Yapılan klasik sınavlar , sözlü sınavlar öğrenciler için pek istenilen sınavlar değil, bunu itiraf etmeliyiz. Amaç gerek dersleri gerek sınavları daha zengin ve eğlenceli hale getirmek,

KENDİNİZİ NASIL HİSSEDİYORSUNUZ?

1. Aşağıdakilerden hangisi bir hastalık adıdır?

- kızamık
 boğaz
 korkak
 kırmızılık

2. A: Onlar temizlediler? B: Odalarını temizlediler.

- nereyi
 nereye
 nerede
 nereden

3. Aşağıdakilerden hangisi gözle ilgili değildir?

- seyretmek
 bakmak
 görmek
 işitmek

4. A: Bugün başım çok ağrıyor. B:Hastalara aşağıdakilerden hangisi söylenir?

- Hayırlı olsun
 Afiyet olsun
 Geçmiş olsun
 Kutlu olsun

4. Aşağıdakilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

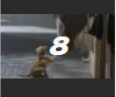
- Bu kazada gözlerini kaybetmiş. İki gözünde kör olmuş
 Arkadaşım konuşamıyor. Çocukken gözlerini kaybetmiş.
 Ben onun topal olduğunu duydum. Geçen yıl bacağı kırılmış.
 Kavgada kolu kırılınca böyle çolak olarak kaldı.

5. Reçeteyi yazar. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- eczacı
 hemşire
 avukat
 doktor

Etkin.2. Kahootla Sözcük öğretimi.

Oyunun amacı size sunulan 4 resimdeki ortak temayı ifade edecek kelimeyi bulabilmektir. Resimlerin üzerine dokunarak daha yakından inceleyebilirsiniz. Örneğin kolay modda ilk soruda ekrana; üzerinde baklava, şeker, çocuk ve kedi gelmektedir.

	1 Ağabeyimin hanımına _____ denir.	Time limit 30s
	2 Babamın erkek kardeşine _____ denir.	Time limit 30s
	3 "Ben dedemin _____"	Time limit 30s
	4 Aşağıdakilerden hangisi sebzedir?	Time limit 30s
	5 Meyve ve sebze satılan yere ne denir?	Time limit 30s
	6 Hangisi diğerlerinden farklıdır?	Time limit 30s
	7 Yunuslar yaşarlar	Time limit 30s
	8 Atlar yerler.Köpekler yerler.	Time limit 30s

Etkin.3. 4 Resim 1 kelime

5 harfli bir yanıtı olan bu sorunun cevabı tüm resimlerin ortak paydası olan "tatlı" kelimesidir. İlerleyen bölümlerdeki sorular da benzer bir mantığa göre oluşturulmuştur. Aynı şekilde ikinci resimde ekrana; iki yeni uyanmış insan, kahve, kahvaltı ve gündeğümü gelmektedir. 5 harfli bir yanıtı olan bu sorunun cevabı tüm resimlerin ortak paydası olan "Sabah" kelimesidir.

Örneğin kolay modda ilk soruda ekrana; üzerinde kurukafa bulunan bir şişe, hasta yatan bir çocuk, ilginç bir mantar ve yılan gelmektedir. 5 harfli bir yanıtı olan bu sorunun cevabı tüm resimlerin ortak paydası olan “ZEHİR” kelimesidir <http://www.biroynaoyun.com/4-resim-1-kelime.html>.

Akıllı telefonlar iletişim, oyun, internet vb. birçok özellikleri olan günümüzün önemli teknolojik materyallerindedir. Dikkat çekici özellikleriyle kalıcı öğrenmeye katkı sağlamaktadır. Akıllı telefonların ulaşılabilirlik ve taşınabilirlik açısından kolaylığı kullanımını yaygınlaştırmaktadır. Ders ortamı dışında kullanılmasından dolayı da dil öğretiminde etkili olmaktadır. Akıllı telefonlardaki grafikler, resimler, animasyonlar, videolar vb. görsel ve işitsel içeriklerle kelime öğretimini etkili kılmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde akıllı telefonlar etkili olarak kullanılmaktadır. Akıllı telefonların ders ortamında kullanılmamasına rağmen öğrencilerin bireysel olarak yabancı dil olarak Türkçe öğrenmelerine katkı sağlamaktadır. Tabletler, günümüzde sınıf ortamlarında etkin kullanılan materyallerdendir. Tabletler, öğrencilerin istek ve meraklarını arttırmakta, zengin eğitim-öğretim sunmaktadır. Akıllı telefonlar ve tabletler birbirine benzer özelliklere sahip iki materyaldir. Tabletler, günümüzde sınıflarda derslere yardımcı materyal olarak kullanılabilir. Akıllı telefonlardan ise sınıf ortamı dışında yararlanılmaktadır. İki materyal bir bütün gibi yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretilirken etkin olarak kullanılabilirler. Kategoriden başlanıp Türkçe kelimenin İngilizce karşılığı bulunmaya çalışılır. Bunun gibi uygulamaların yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için de hazırlanması gerekmektedir.

Kaynakça:

1 Pachler, N., Bachmair, B., Cook J. Mobile learning: Structures, agency, practices. – London: Springer, 2010. – 171 p.

2 Kukulska-Hulme A. Will mobile learning change language learning? // *ReCALL*. – №21(2). – 2009. – 165 p.

3 Godwin-Jones R. Emerging technologies mobile apps for language learning // *Language Learning & Technology*. – 2011. – №15(2) – P. 2-11. Retrieved from <http://llt.msu.edu/issues/june2011/emerging.pdf> 2011.

4 Şengül M, ve Yalçın, S.K. Eğitim Teknolojisi Işığında Türkçe Öğretimi, In: Aytakin İşman, Fahme Dabaj, (Editors) // *Proceedings of Third International Educational Technologies Symposium and Fair, 28-30 May, Eastern Mediterranean University, Gazimağusa–Turkish Republic of Northern Cyprus, 2003.*